

свідоцтво, номінальна вартість якого повністю покриває вимоги за іпотечними кредитами. Іпотечні заставні свідоцтва видаються лише Іпотечним банком. Іпотека виникає після її реєстрації на підставі заяви особи, яка видала іпотечне заставне зобов'язання, та власника нерухомості. Реєстрація здійснюється державними органами в кадастрах нерухомості. Запис, внесений до кадастру, тягне за собою виникнення, зміну та припинення права.

Ефективне впровадження державою іпотеки є надзвичайно впливовим фактором макроекономічної стабільності. Важко переоцінити значення включення в ринковий обіг землі як об'єкта іпотеки. Однак механізмів іпотеки землі в Україні практично поки що не існує [4].

Отже, враховуючи позитивний досвід зарубіжних країн, розробка адекватних, зручних та ефективних механізмів кредитування під іпотеку нерухомості, в т.ч. землі, може забезпечити швидке просування України на шляху до здорової економіки.

1. Ткач М.П. Правове регулювання іпотеки землі: історичний досвід та проблеми сучасності / М.П. Ткач [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua>.

2. Грищук Н.В. Правове регулювання іпотеки землі за законодавством України та ФРН: порівняльно-правовий аналіз : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний аграрний ун-т. – К., 2007. – 218 с.

3. Пучковская И.И. Ипотека: залог недвижимости / Пучковская И.И. – Харьков : Консум, 2003 – 132 с.

4. Плецька Ю.В. Особливості регулювання іпотеки землі: зарубіжний досвід / Плецька Ю.В [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/DN2006/Pravo/7_pleckaja.doc.htm.

Голікова Б.О.

студентка Дніпропетровського ДУВС

наук. кер. – к.ю.н. **Мудрецька Г.В.**

викл. каф. цивільно-правових дисциплін

РЕЧОВІ ДОКАЗИ ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Якщо аналізувати норми чинного ЦПК України, то, з урахуванням різноманітних видів речових доказів, що він закріплює, можна виділити три способи дослідження речових доказів: огляд речового доказу, відтворення звукозапису як різновиду речового доказу та демонстрація відеозапису як речового доказу (ст. 187, 188). Як з теоретичної, так і практичної площини важливе значення має аналіз видів оглядів речового доказу, оскільки він виступає основним способом їх дослідження в цивільному процесі. Загалом, речові докази – це окремий вид засобів доказування, що підтверджує ч. 2 ст. 57 ЦПК

України.

Використання речових доказів, окрім норм цивільного-процесуального законодавства, окремо регламентується нормами матеріального законодавства, які мають відношення до певної категорії цивільних справ. Наприклад, якщо йдеться про такі види речових доказів, як аудіо- чи відеозапис, то при вирішенні питання допустимості їх до справи суд повинен пересвідчитися у відсутності порушень встановленого законом порядку їх отримання. Так, якщо хто-небудь хоче захистити честь та гідність внаслідок недостовірних відомостей, які було поширено на телебаченні, то має за встановленою процедурою отримати відеозапис телепрограми (ст. 48 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»).

Спеціальні норми інституту речових доказів містяться й в актах неprocesуального характеру. Оскільки речовим доказом може бути будь-яка річ матеріального світу, в якій зафіксована інформація щодо обставин цивільної справи, то всього спектру нормативних актів, що можуть регламентувати правовий режим, у цій статті назвати неможливо. Загалом норми матеріального права, які мають стосунок до інституту речових доказів у цивільному процесі, визначають питання допустимості окремого предмета матеріального світу як речового доказу до цивільної справи [1].

У розділах ЦПК, які регламентують наказне та окреме провадження, або що стосується перегляду рішень та ухвал суду, окремо цивільні процесуальні норми щодо речових доказів не містяться, хоча вимоги, за якими може бути виданий судовий наказ, мають бути підтверджені виключно письмовими документами, але при подачі заяви про скасування судового наказу обмежень видів процесуальних засобів немає (п. 5 ч. 3 ст. 105 ЦПК).

Огляд речового доказу виступає одним із найпоширеніших способів вилучення доказової інформації з нього, оскільки вони вказують на обставини цивільної справи своїми ознаками, якостями, властивостями, зовнішнім виглядом, змінами, місцем знаходження або існування тощо [2].

Частина 1 ст. 64 ЦПК України встановлює перелік актів, що можуть бути віднесені до засобів доказування у порядку цивільного судочинства України. Зокрема, це будь-які документи, акти, довідки, листування службового або особистого характеру або витяги з них, що містять відомості про обставини, які мають значення для справи [3]. Як бачимо, ключовими елементами у колі такого засобу є формальне закріплення певної інформації на певному носії. У свою чергу, і для речових доказів, як іншого виду засобів доказування, характерно вміщення певних даних, необхідних при розгляді справи.

Документом визнається засіб закріплення різними способами на відповідному матеріалі інформації про факти, події, явища об'єктивної дійсності та розумову діяльність людини або матеріальний об'єкт, який містить інформацію у зафіксованому вигляді й спеціально призначений для її передачі у часі та просторі. Міжнародною організацією із стандартизації (ISO) затверджено поняття документа як записаної інформації, що може бути використана як

одиниця в документальному процесі. При цьому інформація може бути записана будь-яким способом фіксування відомостей, за допомогою не тільки знаків письма, але й зображення, звуку тощо [4].

Тобто, з юридичних підходів, документами слід вважати будь-який матеріальний об'єктивований носій інформації, річчю – об'єктивно існуючий предмет буття. Але слід відмежовувати документи як певну форму вираження відомостей та засіб доказування, що заздалегідь обумовлено різними цілями їх створення, збирання, подання тощо. У першому випадку головною метою створення документа є закріплення документальним способом дійсних обставин чи тих, які будуть існувати у майбутньому, для надання їм більшої значимості та офіційності, в другому – комплекс заходів для підтвердження своєї правової позиції.

Зокрема, за ст. 133 ЦПК України особи, які беруть участь у справі і вважають, що подання потрібних доказів є неможливим або у них є труднощі в поданні цих доказів, мають право заявити клопотання про їх забезпечення шляхом допиту свідків, призначення експертизи, витребування та (або) огляду доказів, у тому числі за їх місцезнаходженням. Тобто такі заходи мають місце при вирішенні конкретної ситуації, що розглядається в суді [5]. Крім того, застосування терміна «письмові докази» до одного із засобів доказування вважаємо не досить вдалим, що додає ще більшої плутанини не тільки у понятійному трактуванні, а й нормативному.

Також варто зазначити, що звуко-, відеозапис є самостійним засобом доказування з огляду на теоретичні аспекти. По-перше, прогресивність технічного розвитку суспільства призводить до необхідності досліджень різних технічних носіїв інформації. По-друге, технічний запис судового засідання, що сьогодні є обов'язковим, може виступати доказом в суді II та III інстанції. Слід зазначити, що звуко-, відеозапис має певні схожі ознаки з речовими та письмовими засобами доказування, разом з тим носієм є певний об'єкт матеріального світу, однак отримання та дослідження інформації пов'язане із застосуванням відповідних технічних пристроїв.

Підсумовуючи, слід визначити такі ознаки речових доказів як засобів доказування: це предмети – об'єкти рухомого та нерухомого майна; такі предмети виступають засобом встановлення обставин (зовнішній вигляд, якість, місце знаходження), що мають значення для розгляду та вирішення цивільної справи. У свою чергу, особливості формування речових доказів, порівняно з іншими видами доказів, полягають у тому, що зміст речових доказів (фактичних даних) виступає результатом неодноразового відображення обставин справи завжди через свої ознаки матеріального об'єкта.

1. Зеленьяк А.С. Поняття та структура інституту речових доказів у цивільному процесі / А.С. Зеленьяк // Адвокат. – 2013. – № 3. – С. 39-42 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/adv_2013_3_9.

2. Зеленьяк А.С. Поняття та класифікація огляду речових доказів як способу їх дослідження в цивільному процесі / А.С. Зеленьяк // Форум права. – 2014. – № 2. – С. 123-

130 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

3. Бадила О. Актуальні питання забезпечення доказів в цивільному процесі України: необхідність законодавчої регламентації / О. Бадила // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 103-106 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2014_1_26.

4. Кучер Т.М. Правова природа письмових доказів у цивільному процесі України / Т.М. Кучер // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 1. – С. 171-174 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2013_1_42.

5. Лазько О.М. Речові докази у цивільному процесі України: питання теорії і практики / О.М. Лазько // Наше право. – 2015. – № 1. – С. 121-126 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJ/Nashp_2015_1_23.

Догонова О.М.

студентка Дніпропетровського ДУВС

наук. кер. – к.ю.н., доц. **Свистун Л.Я.**

доц. каф. цивільно-правових дисциплін

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КРЕДИТНОГО ДОГОВОРУ

Правове регулювання договору кредиту здійснюється § 2 главою 71 Цивільного кодексу України, законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про іпотеку», «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень», «Про операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» тощо.

Згідно зі ст. 1054 ЦК України за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти [1].

За правовою природою договір може бути: консенсуальний, двосторонній, оплатний.

Слід зазначити, що кредитний договір є консенсуальним і двосторонньо зобов'язальним, також ст. 1054 ЦК України розглядає кредитний договір як правочин, з якого одночасно виникають обов'язки банку видати кредит, а позичальника його повернути. Крім того, сторони за кредитним договором чітко визначені в законі: банк або інша фінансова установа (кредитодавець), що має ліцензію Національного банку України на всі або окремі банківські операції, і позичальник, який одержує кошти для підприємницьких чи споживчих цілей. Вважається, що для характеристики кредитного договору істотним є питання про те, якою мірою юридично пов'язані, з однієї сторони, кредитодавець своїм зобов'язанням надати кредит, з другої – позичальник своїм зобов'язанням прийняти надане кредитодавцем. Обов'язок надати кредит підлягає виконанню кредитодавцем на умовах, передбачених договором, і в разі